

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 51.

22de december 1900.

26de aars.

Fra firtegaarden.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forskud. I pakker til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. O. B. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Glædelig jul!

Det er idag "Børnebladets" hilsen til alle sine læsere.

Vi har altid meget at glæde os over: Mad og drifke, klæder, hus og hjem, forældre, søstende, flegt og venner. Men i julen kom den største gave til os. Da kom Guds søn fra himlen ned og blev vor broder. Han bragte med sig det største og bedste af alt: "Fred paa jorden og i menneftene en velbehagelighed." Nu kan vi kalde Guds børn. Nu ved vi, at Gud Fader elsker os. For Jesu, vor broders sthld glæder han os med alt godt. For Jesu, vor broders og frelser sthld skal vi takke Gud for alle gaver, men ikke glemme, at Jesus selv er den bedste gave. Han gjør syndere salig, han gjør "fattigst betler rig", han gjør den bedrøvede glad, den syge frisk, den svage sterk. Han lukter op for os alle sit himmerig og frelser os fra synd og fra død og fra satans rige.

Om ham vil vi samle os og synge glad hans pris. Vi finder ham i evangeliet. Han taler til os i sit ord. Han er nær hos gammel og ung. Han vil bo i vore hjertter.

Saa drag os ganste til dig hen,
o søde, fromme sjæleven,
at hjer af os saa inderlig
i troen maa omfavne dig!

O juletræ!

O juletræ, o juletræ!
hvem har saa skjönt dig smykket?
Se, kjærlighedens tryllemagt
din skjønhed over dig har lagt.
O juletræ, o juletræ!
dig kjærlighed har smykket.
O juletræ, o juletræ!
la'r jeg som dig mig smykke,
da gjør Guds kjærlighed af mig
en deilig pryd for himmerig.
O juletræ, o juletræ!
lob jeg som dig mig smykke!

En julefortælling for børn.

(Af S. M. D.)

Det var juleaften. Bunden rustede i de mægtige bøgetræer i den store allé. Sneen faldt i tunge masser paa de nøgne grene. Stormens sus og vindens piben løb som hule gjensfærsrøfter i den mørke nat; men indenfor, i den store gaard, agtede man ikke elementernes heftige rasen. I den prægtige stue havde man travelt med at henge æbler og nødder i det store juletræ. Afslags legetøj, smukt haandarbejde og andet bedækkede grenene. I barnekvæden var der en hviften og venten uden ende. Vilde da aldrig mama komme og sige, at alt var færdigt. Jo, nu hører de hendes trin udenfor; døren laafes op, og de strømmer ind. Man kunde næsten tro at have betraadt et fepalads, saa deiligt saa træet ud med de mange farvede lys. Jublende og glade springer de smaa omkring træet, mens far og mor berøber grenene deres prydelse og uddeler, hvad der er bestemt til enhver. Ingen glemmes i aften, den lille, unbselige tjenestegut faar ogsaa sine mange smaapakker. I spisestuen er bordet dækket paa det rigeligste. Bigen har baaret ind steg, risengryngrød, kager og andre lækre sager. Men hvor er bibelen, som fortæller om det lille Jesusbarn, som fødtes i stalben og lagdes i krybhen? Den ligger støvet og glemt paa den smukke boghylbe. Ingen vakter julesalme lyder, ingen takkebøn bliver opsendt fra denne husfaders læber for de rige gaver. Det er kun verdens børn, som her feirer den skjønne julefest.

Underledes er det i en liden stue en fjerdingstue herfra. Der ligger en kvinde paa sit dødsleie. Et talghs oplhser kun halvt den trange stue, og det er kolbt og uhyggeligt berinde. Paa bordet staar en staal melk og et stykke brød. En tiaars gammel gut sidder paa en stammel ved det usle leie, mens det blege ansigt med det underlige, lyfende blit smiler mat til ham. Bibelen ligger opslagen foran den lille Alfred, som netop har læst juleevangeliet. Hvor herligt løb det ikke til den dødsyge kvinde! Hendes sjæl fryder sig; thi hun ved, at hun snart skal stue den kjære Jesus i al hans pragt. Saa ofte havde Alfred seet taarer i hendes øine, siden hun ved mandens død, var blevet fiddende alene igjen; men i aften var de saa straalende og deilige, kun en gang syntes han, han saa en taare glinse, da havde hun tænkt paa den lille gut, som ogsaa snart skal blive moderløs.

Men da talte hun straks om det skønne land, hvor alt er godt. "Der bor den herre Jesus", sagde hun, "som nu snart kommer for at hente mama. Men det er kun sjælen, som Jesus vil tage; legemet lægger de i en kiste, som de bedækker med muld borte paa kirkegaarden, hvor vi plantede blomster paa papas grav. Men græde maa du ikke, for hvis du er snild og lydlig og beider til Jesus, som jeg har lært dig, saa vil ogsaa du komme til Jesus, naar du dør, og da faar papa og mama og Alfred være sammen igjen og synge lovsange for lamets trone."

Saaledes talte den gode, fromme moder til sin søn, men hendes stemme blev mattere og mattere. Da hun havde endt, bad hun ham synge en julesalme, som hun havde lært ham, og den spæde barnerøst hørte sig i pris til Frelseren, mens moderens kolde haand sænkede sig ned paa hans hoved til den sidste velsignelse. Alfred hvisker "mama", men den blide, kjærlige stemme, som havde lydt til ham saa mangan gang, var forstummet. Han kaster sig over det kolde bryst og græder sig isøvn.

Det er tredje juledag. Kirkeklokken slaar med vedmodsklang. En simpel, sort kiste sænkes i graven, og vor lille Alfred har hultende sagt det sidste farvel.

* * *

Ti aar er henrundne, Alfred er bleven yngling; men aldrig glemmer han at smykke sin faders og moders grave, naar vaaren kommer med sit milde bud. Den arv, han fik af sin moder den tunge julenat, er bleven ham til rig velsignelse. Den sæd, som saaedes i det bløde barnehjerte, reves aldrig bort, men voksede og bar rig frugt; thi det gjorde ham ved Guds naade til en gudfrugtig, ædel og retsstaffen mand.

Hvem tror I, kjære børn, var lykkeligst, den fattige Alfred eller de rige børn paa den store gaard, som ikke lærte sin frelser at kjende?

"Fra himlen høit jeg kommer her."

Det var juleaften. Luther stod netop og tænkte paa sin juleprædiken. Han havde fordybet sig i den store hemmelighed: Gud er stegen ned og bleven menneske. Da gik døren til hans arbejdsbærelse op, hans hustru tittebe ind og sagde næsten bebreidende: "Nu sidder nok doktoren der og er saa optaget, at han neppe hører, hvordan den lille Hans ligger og græder i buggen. Jeg har saa liden tid; vi holder jo

paa at stille istand til høitiden. Kunde du ikke forlade studeringerne en liden stund, mens du sætter dig ind til buggen og synger for den lille, til han sovner igjen?"

Luther var ikke sen til at efterkomme sin kjære hustrus ønske. Med hjertet fuldt af glæde over Kristusbarnet og englestaren tog han sin bibel i haanden og satte sig ind til buggen. Mens han sad der høiet over den lille, overvælbedes han ganske ved tanken paa, at Guds enbaarne søn engang havde ligget i krybben som et fattigt menneskebarn. Han tog sin harpe ned fra væggen, stemte den og begyndte at synge til Frelserens pris. Og her ved den lille Hans's bugge digtede og sang Luther denne dejlige julesalme, der siden er bleven sunget over den hele kristenhed:

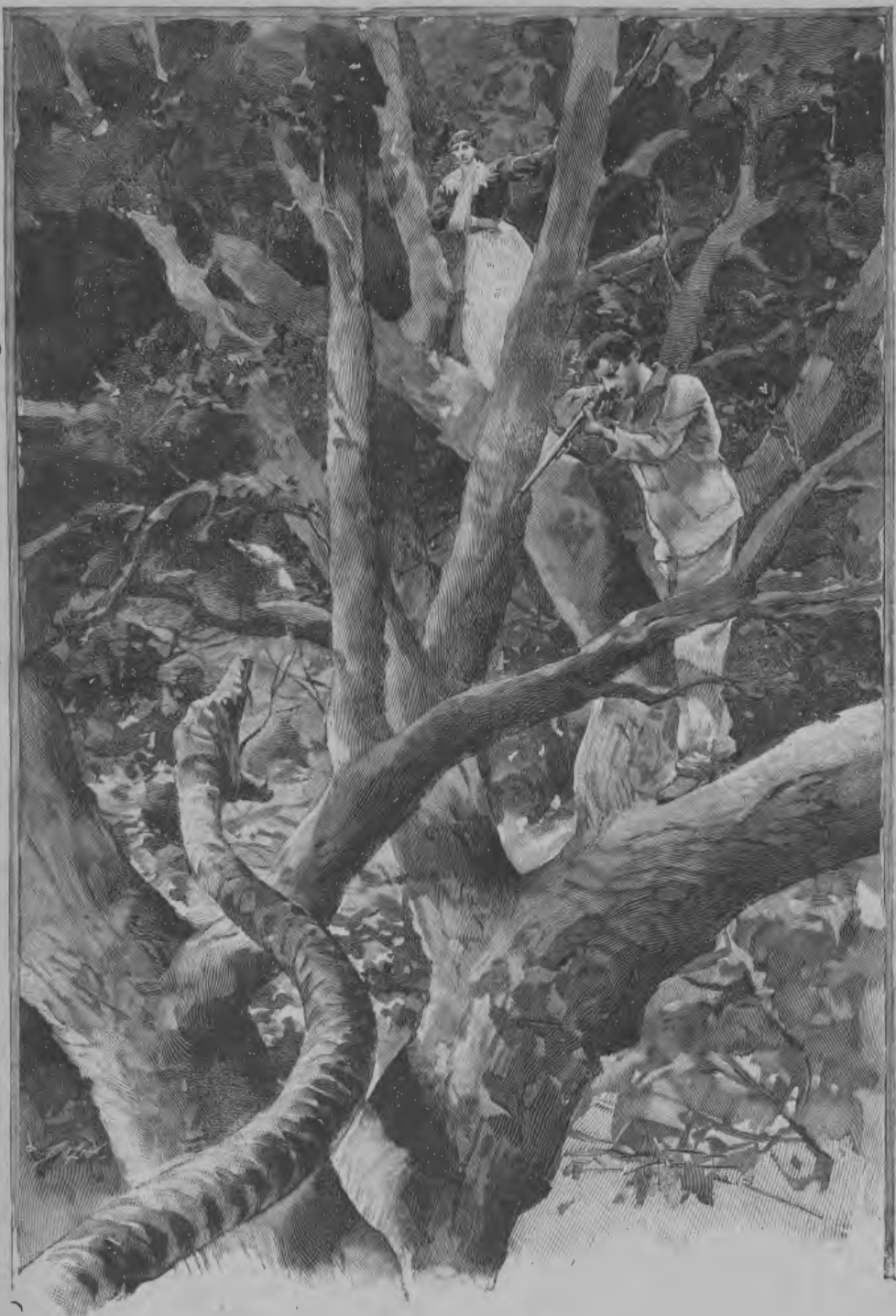
"Fra himlen høit jeg kommer her,
 nu tidens' baade god og kjær,
 godt budskab bær jeg eber til,
 derom det er, jeg synge vil."

Saaledes blev denne vakre salme til. Luther sang den selv ofte og takkede sin hustru for, at hun hin juleaften forstyrrede hans studering og fik ham anbragt ved buggen.

Sand juleglæde.

En kristeligfindet mand gik en juleaften med en liden pengefum i lommen omkring i den bydel, hvor han boede, for at glæde de fattige med en liden skjerv. "Jeg var allerede paa hjemmeveien", fortæller han, "og gik netop forbi et lidet forfaldent hus, som havde staaet ubeboet, da jeg med et maatte stanse og lytte. Jeg hørte sang derinde. Var der virkelig nogen, som var slyttet derind? Ved at titte ind gienem det isbelagte vindu, opdagede jeg en liden gul lysstribe, som ogsaa thuede paa, at der fandtes mennesker derinde. Og i den yderste fattigdom maatte de være, som boede der. Stjont jeg havde bortgivet alle mine penge, maatte jeg dog ind for at forviise mig om deres tilstand. Jeg famlede mig frem til døren og bankede sagte paa. Da jeg aabnede døren, blev jeg vidne til et syn, som jeg aldrig vil kunne glemme.

I værelset fandtes ingen andre møbler end et lidet bord, en træbænk og en liden stammel. I ovenen brændte de sidste stykker kul, de eiede. Paa bordet laa et 5-cent brød — al julekosten. Men tænk nu — midt paa gulvet stod stamlen

3 kamp med en slange.

med en forslidt sopolime, vendt op og ned, og mellem limens stikker brændte tre smaa lusestumper. Rundt omkring stod moderen, en enke, med sine tre børn, det ældste 12, det yngste 6 aar, i ring og sang:

“Set kommer dine arme smaa,
o Jesus, i din stalb at gaa”,

mens en glæde saa stor, som jeg sjelden har seet, lyste ud af deres ansigter. Jeg blev staaende ved døren som fastnaglet en stund. De sang netop paa det næstsidste vers af hin salme, og da verset var endt, vilde de slutte; men jeg bad: “Na, syng det sidste vers ogsaa og lad mig saa være med i ringen.”

Og saa sang vi:

“Her staar vi nu i flod og rad
om dig, bort skønne hjerteblad.
Å, hjælp at vi og alle maa
i himlen for din trone staa!”

De sidste ord blev næsten kvalt af graad. Vi græd alle. Aldrig har jeg dog fejret en saa skøn juleaften som denne i hin usle bolig, og aldrig har jeg haft en saa ren og himmelsk glæde af guldet og godset, som da jeg kunde afhjælpe denne families nød.

Sang til juletræet.

Du grønne glitrende træ, goddag!
Velkommen du, som vi ser saa gjerne,
med julelys og med smukke flag
og høit i toppen den blanke stjerne!
Ja, den maa skinne,
for den skal minde
os om vor Gud!

Den første jul, i et fremmed land,
sin store stjerne Vorherre tænkte;
den skulde vise vor jord, at han
den lille Jesus til verden sendte.

I stjerneglansen
gif engledansen
om Betlehem.

Om julebarnet fortalte mor
saa mangen aften, vi sad herhjemme;
vi kan hans bud og hans milde ord,
vi ved, at aldrig vi dem maa glemme.
Naar stjernen skinner,
om ham os minder
bort juletræ.

Hieronymus's samtale med Jesusbarnet.

Da kejserinde Helene lod bygge en kirke over det sted, hvor Jesus var født, tog en gammel kirkelærer ved navn Hieronymus sin bolig paa dette sted, og da han blev tilbudt et høit embede i kirken, sagde han: “Tag mig ikke bort fra Kristi krybbe, der trives jeg saa godt. Paa det sted, hvor Gud gav mig sin søn fra himmelen, vil jeg saa gjerne overgive min sjæl i hans hænder i dødens stund.”

I sin alberdom skrev han: “Saa ofte jeg betragter dette sted, har mit hjerte en samtale med Jesusbarnet. Jeg siger da til ham: ‘Å herre Jesus, hvor haardt du ligger for min saligheds skyld, hvorledes skal jeg gjengælde dig det?’ Da hører jeg Jesusbarnet svare: ‘Jeg begjærer intet. Syng du: Være være Gud i det høieste, og lad det være dig nok. Jeg vil blive endnu mere nøblydende i Guds tjeneste og paa korset.’ Jeg siger da videre: ‘Du kjære barn, jeg maa saa give dig noget; jeg vil give dig mit gods.’ Barnet svarer: ‘Himmel og jord er allerede min eiendom; mit er guldet og sølvet, jeg behøver intet; giv det til de fattige, da vil jeg betragte det som det var givet til mig!’ Jeg siger: ‘Det vil jeg gjøre; men jeg vil ogsaa give dig noget, ellers maa jeg dø af bebrøvelse.’ Da hører jeg svaret: ‘Er det dit ønske, at give mig noget, saa skal jeg sige dig, hvad du skal give: Giv hid din synd, din onde samvittighed og din forbømmelse.’ Jeg svarer: ‘Hvad vil du gjøre med dette?’ Barnet siger: ‘Jeg vil tage det paa mine skuldre, jeg vil bære din synd.’ Da beghnder jeg at græde bitterlig og sige: ‘O, kjære lille barn, kjære Jesus, hvor har du ikke rørt mit hjerte! Jeg troede, at du vilde have, hvad godt jeg eiede, og saa vil du have det onde hos mig. Tag du hvad mit er, og giv mig hvad dit er, saa er jeg fri fra synden, og det evige liv er mig sikkert.’”

Luther og hans far.

Luther var af bondeæt. Han siger selv: “Jeg er søn af en bonde; min far, min bedstefar og alle mine forfædre var bønder.” Faderen hedte Hans Luther, og Luther bethder det samme som stridsmand. En stridsmand blev da Martin fremfor nogen: en, som kæmpede for sin tro med ord og pen.

I sin barndom havde han det strengt: baade faderen og moderen var haarde i sin tugt, og

i skolen var det ikke andet end hug og slag, frygt og jammer. Paa en eneste formittdag, siger Martin Luther, fik han strykt femten gange, fordi skolemesteren vilde han skulde sige frem noget, som han ikke havde lært ham. Dette var i Eisleben, hvor Luther er født, og hvor han gik i skole til han var fjorten aar gammel; siden kom han til Magdeburg og Eisenach. Her maatte han slynge brødbiisen ved godtfolks døre, og han pleiede siden ofte i sine prædikener at fortælle om hvor rød og stræmt han var den gang. Engang havde han og hans kamerater sunget firstemmige sange udenfor en ensom bondegaard. Da kom bonden ud og raabte: "Hvor er dere, støiere?" Gutterne blev saa rædde, at de tog tilbens; bonden maatte efter dem og forklare, hvad han vilde: han havde to stegte pølser til dem.

Martin Luther holdt inderlig af sin far. Faderen var en stærk, tætvoksen mand, med fast vilje og gløgtent. Da hans søn gik i kloster, blev den gamle svært harm. Gode venner fik hans brede til at stilne. Men da han traadte ind til sin søn, og Martin fortalte, at et grueltigt slyn havde drevet ham til klosterløftet, sagde faderen mismodig: Gud gibe det ikke var slynkberving og bjævelst strømt altsammen." Han sagde ogsaa til sin søn: "Du troede at lyde et Guds bud, da du gik i kloster; har du ikke ogsaa hørt, at du skal være dine foreldres lydige?" Dette ord satte sig dybt fast hos sønnen.

Fire aar efter sad han paa Wartborg, udstøbt af kirken, lyst fredløs af kejseren. Da skrev han til sin far: "Vil du endnu rive mig ud af menneskelibet? Du er jo endnu min far, og jeg endnu din søn. Du har Guds ords myndighed paa din side, paa min side har jeg bare menneskelig brøde. Men se — forat du ikke skal rose dig for Gud, er han selv kommen dig i forkjøbet for at rive mig ud." Fra nu af var det for den gamle som han havde faaet sin søn igjen.

Da Hans Luther laa paa sit sidste, høiede sjælesørgeren sig ned over den bønne og spurgte ham, om han ogsaa vilde dø i den rene, fornyede tro paa Kristus og det hellige evangelium? Da samlede den gamle Hans endnu engang sin kraft og sagde kort og godt: "En stavn er den mand, som ikke tror paa den." Da Luther engang senere fortalte dette, sagde han med varme: "Ja, det var en mand af gammel malm."

Det var i Koburg Luther fik høre om sin fars død. Han saa paa brevet; indeni havde

hans kone lagt et billede af deres yngste datter Magdalena, som var død. Luther sagde bare de ord: "Se der, nu er ogsaa min far død." Dermed reiste han sig og gik ind paa sit kammer, hvor graaden tog ham saa haardt, at han dagen efter havde ondt i hovedet, fortælles det. Men da han kom ind igjen, var han rolig som ellers. Samme dag skrev han til sin ven Melancton: "Aldrig har jeg ringeagtet døden sliq som idag: vi dør saa ofte, før vi dør sidste gang. Nu er jeg den ælbste i slegten, og har ret til at være den første, som følger min far."

Vær ikke haard mod dyrene.

(Geo. L. Angels leste.)

1. Aldrig at stikke knappenaale gennem sommerfugle eller andre insekter, hvis du ikke ønsker, at nogen skal stikke dit legeme med knappenaale.
2. Aldrig bære høns med hovederne hængende nedad, uden forsaaibit du skulde like at blive haaret ligedan.
3. Aldrig at kaste sten efter uskabelige væsener, som f. eks. frost, dersom du ikke liker, at man skal kaste sten efter dig.
4. At næsten al slags orm er uskabelig og nyttig.
5. At medemark er uskabelig og nyttig, og at den burde dræbes i kogende vand, før den gaar ud at fiske.
6. At det er meget grusomt at holde fiske i glasbeholdere, hvor de dør en langsom død.
7. At det er venligt at give fuglene mad om vinteren.
8. At bidsler skulde aldrig lægges i hestens mund i kolbt veir uden først at være varmede.
9. At det er grusomt at rhykke i tømmerne, naar man tjører.
10. Naar din hest indsættes i en fremmed stalb, skulde du altid se til, at den blev passende foret og vandet, og dækket omhyggeligt paalagt.
11. Aldrig at tjøre med en ubslidt hest, om du kan undgaa det.
12. Altid at tale venligt til ethvert umælende dyr.
13. Altid at behandle det umælende dyr, saaledes som du vilde ønske at blive behandlet, om du var i dyrets stilling.

Den bedste kristen er den bedste borger.

Stavanger buekorps.

(Med billede.)

Stavanger buekorps, som vi idag bringer billede af, er oprettet 1889 og fælder altså ifjor feire sit 10-aars-jubilæum. Hvert aar i slutten af mars eller begyndelsen af april, efter som aars-tiden er, begynder korpset sine øvelser. Disse varer mai maaned ud. Det har altså en øvelsestid af rundt om to maaned. Korpset, i hvis spids staar en chef, er delt i fire kompagnier med hver sin kaptein og to løjtnanter. Desuden hører en fanejunker, en overtambur og to adjutanter med til officerspersonalet. Disse vælger og supplerer sig selv; dog hænder det undertiden, naar korpset om vaaren igjen begynder sine øvelser, at de menige selv laarer sin chef. Dette er da gjerne en gymnastik, som har været saa heldig at blive, hvad man kalder populær, og nyder ubegrænset tillid. Ethvert af hans vink adlydes punktlig, og uordner forekommer yderst sjelden. Korpset talte iaar iberegnet officererne 196 medlemmer. Disse er væsentlig elever fra latinskolen og Storms middelskole; men nogle er ogsaa fra folkskolen. Det staar enhver skolegut inden byen frit for at være med, mod at betale 25 øre i kontingent.

Stavanger buekorps nyder almindelig anseelse for den disiplin og orden, som raader der; et bevis derpaa er det ogsaa, at korpset hver 17de mai uden konkurrence eller lodtrækning stilles foran alle skoler og aabner barnetoget.

Det sidste franske nationalslag i Metz.

Næsten fire aar efter, at tyskerne i 1870 havde erobret Metz, vadede det franske flag endnu over staden. Det var anbragt paa spidsen af spiret paa domkirken, og der var tilbudt en belønning af 100 thaler til den, som vilde tage flaget ned. Men der var ingen, der meldte sig. Dels var jo vistnok den største del af befolkningen franskindet, og dels var det jo

ogsaa et vovestykke. Naar den, der skulde fjerne flaget, var kommen op paa spidsen af spiret, skulde han klatre opad eller forbi en kugle, før han naaede til selve flagstangen.

Efter nogle aars forløb meldte en brandenburgsk pioner sig til det livsfarlige vovestykke. Den 16. Juli 1874, kort efter Middag, marscherede en troppeafdeling med fuld musil til den frie plads foran domkirken. Midt inde mellem soldaterne gik pioneren, som straks gav sig ifærd med arbeidet, da han først var kommen saa langt.

Fremgangsmaaden var ifølge et øienvidnes beretning følgende:

Først blev der fra det galleri, hvorfra den sidste del af spiret hæver sig, anbragt to stænger i en indbyrdes afstand af en halv alen lige op til knappen paa flagstangen. Ved hjælp af store søm, som pioneren slog ind i disse stænger, dannede han sig en slags trappe, ad hvis trin han lidt efter lidt klatrede høiere og høiere op. Da han var kommen op i høide med den før omtalte kugle, gled han en gang ned, og der løb et jammerstrig fra de tusinder af mennesker, som iagttog det vovelige stuepil. Men den bristige brandenburger faldt ikke, han holdt sig fast og klatrede usfortrøden videre, til han havde naaet flagstangen. Saa saa man det blaa-hvid-røde flag falde, og i dets sted anbragtes et hæmpemæssigt sort-hvidt-rødt flag.

Saa klatrede brandenburgeren igjen ned, idet han i forbigaaende pubede kuglen, saa godt det lod sig gjøre. Efter fire timers forløb var han atter nede paa jorden.

Den tyffindede del af befolkningen — og det var naturligvis den, der havde givet møde paa kirkepladsen — udbrød i lydelige hurraraab.

Saa marscherede tropperne atter af under klingende spil, ligesom de var tomme.

Den mand, som strøg det franske flag, hed Otto Bredonow.

